Пролетарыі ўсіх краін, яднайцеся!

Орган Часовага Упраўлення гор. Вільно

ВІЛЕНСКАЯ ПРАЎДА

№ 4
26 верасня 1939 г.
аўторак

Да ўсіх сялян і сялянак Віленскай акругі.

Дарагія таварышы!

Наша доблесная Чырвоная Армія, Армія Вялікага Саюза Савецкіх Соцыялістычных Рэспублік, ажыццяўляючы гарачае жаданне беларусаў і ўкраінцаў, а таксама працоўных палякаў і яўрэяў Заходняй Беларусі і Заходняй Украіны, дапамагла вам аслабаніцца ад гнёту і кабалы польскіх памешчыкаў і капіталістаў, ад цягот імперыялістычнай вайны, у якую ўцягнуты былі народы Польшчы жорсткімі, неразумнымі і труслівымі правіцелямі Польшчы.

Зараз сам народ — працоўныя Заходняй Беларусі і працоўныя Заходняй Украіны — з'яўляецца гаспадаром свайго лёсу. На Усеагульным сходзе працоўных будзе ён рашаць, якую форму ўлады ўстанавіць. Такі Усеагульны сход у недалёкі час будзе склікан. А пакуль што па гарадах створаны Часовыя Упраўлені, а па гмінах ствараюцца сялянскія камітэты, якія прызваны к таму, каб забяспечыць арганізацыю парадку ў раёнах, аслабанёных ад панскага гнёту.

Часовае Упраўленне гор. Вільно звяртаецца да вас, сяляне, з наступным:

Не прыслухоўвайцеся да ўсялякіх плётак, якія распаўсюджваюцца ворагамі народа.

Арганізуйце сялянскія камітэты. Абярыце ў іх тых, хто будзе сапраўды абараняць інтарэсы працоўных.

На агульных сходах сялян абмяркуйце пытанне аб зямлі. Памешчыцкія, манастырскія землі, аблітыя потам і крывёю працоўных, павінны належыць сялянам-беднякам і сераднякам. Прыступайце да размеркавання памешчыцкіх зямель паміж батракамі, беднякамі і сераднякамі! Рашуча змагайцеся супроць тых, што будуць перашкаджаць гэтаму!

Памятайце, што зямля, сядзібы, маёмасць, аднятыя ў памешчыкаў і манастыроў, належыць працоўнаму народу.

Не дапускайце падпалаў маёнткаў, парубак лясоў, разграблення маёмасці сядзібаў і манастыроў! Усё гэта народнае дабро вы павінны берагчы.

Праяўляйце высокую рэвалюцыйную свядомасць і ўсе пытанні рашайце арганізаваным парадкам.

Арганізуйце рашучую барацьбу з усімі тымі, хто захоча дэзарганізаваць, нарушыць нармальнае жыццё як горада так і вёскі. Вядзіце самую рашучую барацьбу з фактамі спекуляцыі і марадзёрства. Арганізуйце масавы прывоз сельскагаспадарчых прадуктаў (хлеб, мяса, гародніна і інш.) на гарадскія і мястэчковыя базары.

Ажыццяўленне ўсяго гэтага забяспечыць нармальнае жыццё працоўных горада і вёскі, створыць неабходныя ўмовы для развіцця прамысловасці, якая будзе бесперабойна забяспечваць гарады і вёскі прамысловымі таварамі.

Нармальны прыток з вёскі сельскагаспадарчых прадуктаў у гарады і мястэчкі забяспечыць таксама нармальную работу культурных устаноў, школ, бальніц, што асабліва важна як для працоўных горада так і для сялян.

Усе вышэй пералічаныя мерапрыемствы створаць спрыяльныя ўмовы для таго, каб рыхтавацца да вялікіх спраў, якія трэба будзе вырашыць працоўным беларусам, украінцам, палякам, яўрэям Заходняй Беларусі.

Старшыня Часовага Упраўлення
гор. Вільно
Я. А. Жылянін

Аператыўная зводка генеральнага штаба Рабоча-Сялянскай Чырвонай Арміі

23 верасня 1939 г.

Часці Чырвонай Арміі 23 верасня ў Заходняй Украіне на дэмаркацыйнай лініі, устаноўленай Урадам СССР і Германіі, занялі гарады СТРЫЙ, ГАРАДОК, КОВЕЛЬ і УЛАДЗІМІР-ВАЛЫНСКІ, ў Заходняй Беларусі — БЕЛАСТОК і БРЭСТ-ЛІТОЎСК.

Прадаўжаючы аперацыі па ачышчэнню тэрыторыі Заходняй Беларусі і Заходняй Украіны, часці Чырвонай Арміі ліквідавалі невялікія групы польскіх войск паўночна-заходней ад горада Гродна і паўночна-ўсходней ад крэпасці Брэст-Літоўск.

Па дадатковым весткам 22 верасня пры ліквідацыі груп польскіх войск паўднёва-ўсходней ад горада КОВЕЛЬ узята ў палон 8000 салдат і афіцэраў, некалькі чыгуначных вагонаў з ваеннай маёмасцю.

24 верасня 1939 г.

На працягу 24 верасня часці Чырвонай Арміі, прадаўжаючы пасоўванне да дэмаркацыйнай лініі, занялі гарады СЭЙНЫ, АУГУСТОЎ, КНЫШЫН, БРАНСК, РАСНА (40 клм. паўночна-заходней Брэст-Літоўска), Пішчац (20 клм. паўднёва-заходней Брэст-Літоўска), Любомль, Грубешоў, Уноў, Яноў (20 клм. паўночна-заходней Львова). Паўднёва-заходней ад горада Львова заняты КАМАРНО, ДРОГАБЫЧ, БАРЫСЛАЎ.

Прадаўжаючы аперацыі па ачышчэнню тэрыторыі Заходняй Беларусі і Заходняй Украіны ад астаткаў польскай арміі, часці Чырвонай Арміі пры ліквідацыі групы польскіх войск паўднёва-заходней крэпасці Брэст-Літоўск абяззброілі і ўзялі ў палон звыш 10 тысяч салдат і афіцэраў, і ў раёне на поўдзень і на паўднёва-ўсход ад Грубешова ўзялі ў палон пяхотны полк і часці механізаванай брыгады.

25 верасня 1939 г.

На працягу 25 верасня часці Чырвонай Арміі, працягваючы рух к дэмаркацыйнай лініі, занялі горад Сувалкі і Ганіондз і выйшлі на лінію Сувалкі — Ганіондз — Суразанаў (30 клм. паўночна-заходней Брэст-Літоўска). Опалін, Дубенка (абодва пункты па р. Буг 24/30 клм. паўночна-ўсходней і паўднёва-ўсходней Холма) Камараў, Лаўрыкаў (15 клм. паўднёва-ўсходней Рава-Руская), Падгайчыкі (25 клм. паўночна-ўсходней Самбора), Унятыча (10 клм. паўднёва-ўсходней Дрохабычк), Рыбнік (40 клм. заходней Стрыя), Коуіова (50 клм. паўднёва-заходней Стрыя).

У Заходняй Беларусі і Заходняй Украіне працягваюцца дзеянні па ачышчэнню ад рэштак польскіх войск.

На сходзе культурна-асветных работнікаў-беларусаў

Наша жаданне — жыць у брацкай сям'і народаў Краіны Соцыялізма

Днямі аддзел культуры і мастацтва Часовага Ўпраўлення гор. Вільно правёў сход беларускай інтэлігенцыі.

Сход беларускай інтэлігенцыі г. Вільно выліўся ў дэманстрацыю любві да Совецкага ўрада і Вялікага Сталіна. Выступаўшыя ў спрэчках расказвалі аб доўгіх годах цяжкага жыцця пад ігам польскіх паноў, капіталістаў і памешчыкаў. Настаўнікі, аграномы гаварылі аб жудасцях і здзеках, якія тварыліся над беларускай культурай, мастацтвам і мовай.

Ніжэй мы публікуем асобныя выступленні ўдзельнікаў схода і рэзалюцыю, прынятую на сходзе.

Цяжкім быў лёс працоўнага беларуса.

А. Луцкевіч — дырэктар беларускага музея.

Польскія паны дваццаць год паланізавалі беларускую культуру. Дзецям беларусаў не было магчымасці вучыцца на сваёй роднай мове. Беларускія школы былі закрыты. Селянін вымушан быў гаварыць ва ўсіх установах толькі на панскай мове.

Так бязлітасна разпраўляліся польскія паны з беларускай культурай і мовай. Гэта выклікала масовае нездавальненне сялян. А за ўсякую спробу пратэста супроць панскіх парадкаў сялян сотнямі саджалі ў турмы і канцлагеры.

Беларускую інтэлігенцыю не дапускалі да работы, не давалі магчымасці ёй развіваць беларускую культуру і навуку.

За час свайго панавання паны нанеслі беларускай культуры вялікую шкоду. У вёсках ва ўсіх школах дзеці беларусоў вучацца на польскай мове, што адбіваецца на паспяховасці іх вучобы, заглушае з маленства родную беларускую мову.

Зараз ярмо панскага гнёту і нацыянальнага парабашчэння скінута назаўсёды. Зноў Беларусь стала адзінай. Ніякія межы больш не будуць падзяляць адзіную родную беларускую зямлю. У дружбе будуць жыць працоўныя беларусы.

Вялікая работа прадстаіць па аднаўленню ўсяго таго, што годамі мялася і заціралася, што бязлітасна знішчалася польскімі панамі. Трэба занава аднаўляць заганнае ў глыбокае падполле беларускае мастацтва, мову, культуру.

Многа прыдзецца папрацаваць інтэлігентам-беларусам. Нам трэба ўключыцца ў работу так, каб у бліжэйшы час зрабіць значны зрух у асвеце як у горадзе так і ў вёсцы.

Стварэнне адзінай свабоднай Совецкай Беларусі адкрые для беларускай культуры шлях шпаркага развіцця ўперад. Не будзе больш працоўны беларус застрашацца турмой і безчалавечымі здзекамі.

Хочацца спяваць і весяліцца...

Кепель — беспрацоўны тэхнік.

Дваццаць год я праклінаў сваё пакутнае жыццё. Цяжка было жыць у гэтым краі. Работы нідзе не мог атрымаць з-за таго, што я беларус па нацыянальнасці.

Прыходзілася ездзіць па вёсках і гарадах, але ўсюды адзін лёс — работы не знахадзіў. Я, як і ўсе працоўныя Заходняй Беларусі, не губляў надзеі і чакаў вызвалення з Усхода.

І вось надышоў вялікі для беларускага народа дзень 17 верасня. У гэту дзень я слухаў радыёперадачу з Масквы.

Пачаў гаварыць глава совецкага ўрада таварыш Молатаў. Гэтыя хвалюючыя шчаслівыя мінуты застануцца ў маёй памяці на ўсё жыццё.

Бадзёрым і памаладзеўшым вышаў я на вуліцу і доўга ўглядаўся на ўсход. Хацелася як мага хутчэй сустрэць чырвоных воінаў, нашых слаўных вызваліцелей.

Зараз я не магу сабрацца з думкамі. Хочацца спяваць, весяліцца, цалаваць родных братоў з вялікага Совецкага Саюза.

Усе свае сілы аддам я на працвітанне краіны соцыялізма, на ўмацаванне яе магутнасці. Не пашкадую сіл і буду чесна і аддана працаваць на карысць умацавання дружбы народаў.

Рэзалюцыя схода культурна-асветных работнікаў-беларусаў

Мы, беларусы—работнікі асветы і культуры, вітаем сваю вызваліцельніцу, доблесную Рабоча-Сялянскую Чырвонаю Армію і Совецкі Урад за вызваленне працоўных Заходняй Беларусі з-пад іга польскіх паноў, памешчыкаў і капіталістаў. Мы шлем сваё шчырае дзякуй вялікаму бацьку ўсіх працоўных таварышу Сталіну.

Мудрае рашенне Совецкага Урада і комуністычнай партыі большэвікоў — узяць пад сваю ахову адзінакроўных беларусоў і ўсіх працоўных іншых нацыянальнасцей Заходняй Беларусі спасло міліёнам людзей жыццё, якое было пастаўлена ў небяспеку неразумнымі кіраўнікамі панскай Польшчы.

Чырвоная Армія зберагла многа мірных жыхароў ад смерці, якой яны падвяргаліся імперыялістычнай вайной. Лёс і маёмасць працоўных беларусоў узяты Совецкім урадам пад абарону, і Заходняя Беларусь вызвалілась з-пад гнёту памешчыкаў, капіталістаў.

Воляй Совецкага Урада доблесная Чырвоная Армія з чэсцю выконвае свой доўг перад радзімай і ачышчае Заходнюю Беларусь ад польскіх паноў. Мы поўнасцю адабраем і вітаем мудрую палітыку Совецкага Ўрада, які ў цяжкія часы, калі народ быў пакінут на волю лёсу, працягнуў нам брацкую руку дапамогі.

Мы выказваем сваю поўную гатоўнасць работаць на блага працоўных адзінай Совецкай Беларусі і ўсяго Совецкаго Саюза пад кіраўніцтвам непераможнай партіі Леніна Сталіна. Прыложым усе сілы к таму, каб адрадзіць загнаную і змятую польскімі панамі Беларускую культуру, мову, мастацтва.

Аказаная Совецкім урадом і слаўнай Чырвонай Арміяй дапамога ў вызваленні Заходняй Беларусі ад панскага іга накладвае на нас абавязкі. Мы павінны сваёй аддацай работай адплаціць Совецкаму Ўраду за гэтую дапамогу. І на гэта мы заўсёды гатовы.

Раней гаротная і жабрацкая Заходняя Беларусь стала вольнай. Мы лічым, што адзіным жаданням усіх працоўных беларусоў і працоўных іншых нацыянальнасцей Заходняй Беларусі будзе жаданне далучыцца да вялікага Совецкага Саюза, хутчэй зажыць у брацкай сям'і народаў Краіны соцыялізма.

Няхай жыве вольная адзіная Совецкая Беларусь!

Няхай жыве беларуская па форме і соцыялістычная па зместу культура!

Няхай жыве Совецкі Урад і яго глава таварыш Молатаў!

Слава непераможнай Рабоча-Сялянскай Чырвонай Арміі і яе першаму маршалу тав. Варашылаву!

Няхай жыве наш родны бацька вялікі таварыш Сталін!

Вялікае дзякуй нашай вызваліцельніцы.

Ф. Грышкевіч — доктар філасофскіх навук

Усе мы, сабраўшыеся і ўвесь працоўны беларускі народ Заходняй Беларусі, як і працоўныя ўсіх нацыянальнасцей Польшчы, бязмежна ўдзячны Совецкаму Ураду, Чырвонай Арміі і Вялікаму Сталіну. Як родны бацька аб сваіх дзецях, так аб нас паклапаціўся Совецкі Саюз, узяўшы працоўных Заходняй Беларусі пад сваю абарону. Так па-бацькоўску можа клапаціцца толькі тая краіна, дзе жыве і працуе мудры правадыр усяго працоўнага чалавецтва таварыш Сталін.

Не расказаць аб усіх [illegible]ых здзеках і пакутах, якія давялося перанесці працоўным беларусам за дваццаць год панавання польскіх паноў. Многія тэмы патрэбны для таго, каб апісаць гэтыя чорныя часы ў гісторыі працавітага і вольналюбівага беларускага народа.

Там у Совецкім Саюзе беларускі народ жыве шчасліва і радасна, культурна і заможна. Тут пад пятой польскіх паноў працоўныя беларусы стагналі ад жудаснага ўціску памешчыка і здзекаў чыноўніка.

Вельмі пакутнае было жыццё беларуса-інтэлігента. Інтэлігент станавіўся тут жабраком толькі таму, што па нацыянальнасці ён беларус. Яму не давалі работы, выганялі з усіх школ і другіх навучальных устаноў. Прыхадзілася жабраваць, бо другога выхаду не было. Мне на сваёй спіне давялося перанесці ўсе гэтыя пакуты.

Вось ужо восем гадоў як я скончыў універсытэт, і ўвесь гэты час я хаджу без работы толькі таму, што я беларус. Так ж[illegible] многія.

Не бываць больш міну[illegible]. Яно канула ў нябыт. Цяпер [illegible] будзем жыць і будаваць [illegible] шчаслівае жыццё разам са сваі[illegible] братамі Совецкай Беларусі, разам са ўсім совецкім народам.

Надышоў светлы дзень.

Аграном Сяргей Бусел

Доўга, усе дваццаць год працоўныя Заходняй Беларусі чакалі свайго вызвалення з-пад панскага парабашчэння. За гэтыя гады перанесена працоўнымі беларусамі многа пакут і здзекаў.

Лютыя правіцелі панская Польшчы насільна адарвалі Заходнюю Беларусь, падзялілі родную беларускую зямлю і безчалавечна здзекваліся над працоўнымі. Прыгнёт польскіх паноў выносілі працоўныя ўсіх нацыянальных меньшасцей, якія насялялі Польшчу. У засценках турам і дэфензывы стагналі лепшыя сыны беларускага народа толькі затое, што яны спрабавалі гаварыць на сваёй роднай мове, затое, што яны выказвалі незадавальненне нацыянальным парабашчэннем.

І надышоў доўгачаканы светлы дзень. Родныя па крыві працоўныя беларусы воляй Совецкага Урада і таварыша Сталіна аб'яднаны ў адзіную брацкую сям'ю. Не будзе больш межаў, падзяляючых беларускую зямлю, багата палітую слязмі і крывёю працоўных беларусаў.

Мы дзякуем за паданую руку брацкай дапамогі ў час, калі працоўныя [illegible] Беларусі былі кінуты на [illegible] і знішчэнне. Совецкі [illegible] аказаў нам [illegible] вызваліў з-пад гнёту панс[illegible] кабал[illegible] выве[illegible] працоўных За[illegible]дняй Беларусі з вайны.

Сва[illegible]дзячнасць беларуская інтэлігенцыя шле ўсяму совецкаму народу. Мы заўсёды [illegible] і разам з совецкім народам працоўваць росквіт Вялікага Совецкага Саюза.

ПАСТАНОВА

Часовага Упраўлення г. Вільно ад 26-IX 1939 г.

аб рэгістрацыі грамадзкіх арганізацый.

Прапануецца ўсім кіраўнікам грамадзкіх арганізацый зарэгістраваць свае арганізацыі ў Часовым Упраўленні горада Вільно. Тэрмін рэгістрацыі да 1 кастрычніка 1939 года.

Старшыня Часовага Упраўлення г. Вільно
Я. А. Жылянін.

ПАСТАНОВА

Часовага Упраўлення гор. Вільно ад 26 верасня 1939 г.

Прадаўжыць тэрмін выезда грамадзян з горада Вільно да 2 кастрычніка 1939 года.

Рэгістрацыю прыбыўшых бежанцоў у горад Вільно і выдачу пропускоў на права выезда ускласці на рабочую гвардыю горада Вільно.

Абавязаць штаб рабочай гвардыі арганізаваць пры батальёнах (былых камісарыятах) рэгістрацыю і выдачу прапускоў для бежанцоў, выяжджаючых з горада Вільно.

Старшыня Часовага Упраўлення г. Вільно
Я. А. Жылянін.

Арганізаваны сялянскія камітэты.

СВЕНЦЯНЫ. У валасцях і вёсках павета пачалі арганізоўвацца сялянскія камітэты. Арганізаван камітэт Камайскай воласці ў складзе 21 чалавек батракоў, беднякоў і сераднякоў. Старшынёй камітэта абран батрак маёнтка Камаі таварыш Дубіцкі.

Сялянскі камітэт воласці прыступіў да работы. Сяляне пачалі раздзел зямлі памешчыка сярод батракоў, беднякоў і сераднякоў. У дапамогу камітэту выехаў землеўпарадчык Часовага Свенцянскага упраўлення.

Камітэт правёў дакладны ўлік маёмасці памешчыцкага маёнтка. Уся маёмасць узята камітэтам пад ахову. Таксама ахоўваецца ад раскрадвання і вырубак лясы, лесаматэр'ялы.

На сваім пасяджэнні сялянскі камітэт адмяніў плату за карыстанне выпасамі і выганамі. Зараз сяляне карыстаюцца бясплатна выпасамі і выганамі.

Арганізаваны сялянскія камітэты і ў другіх валасцях і вёсках. Усяго прыступіла ўжо да работы 4 сялянскія камітэты. Свенцянская Часовае Упраўленне аказвае дапамогу ў рабоце ўсім арганізаваным сялянскім камітэтам.

ГЛУБОКАЕ. Працоўныя мястэчка Глубокае горача сустрэлі воінаў Рабоча-Сялянскай Чырвонай Арміі, вызваліўшых іх ад гнёту паноў і памешчыкаў.

У вёсках, сёлах арганізоўваюцца сялянскія камітэты, якія штодзённа праводзяць учот панскіх маёнткаў. Сялянскія камітэты праводзяць палітычна масавую работу сярод сялян. У выніку праведзенай работы ва многіх вёсках заканчваецца сяўба азімага жыта, копка бульбы і другія сельска-гаспадарчыя работы.

У мястэчку арганізавана з 32 чалавек рабочая гвардыя. Праводзяцца сходы з таргаўцамі, з сялянамі. Значна ажывілася таргоўля.

Куксёнак.

Раздзелім памешчыцкія землі паміж батракоў, беднякоў і сераднякоў.

Амаль усе сяляне нашай вёскі не мелі раней зямлі. Толькі нязначная частка сялян карысталася зямлёй і то самай горшай. Але і за яе трэба было плаціць непасільныя падаткі.

Лепшыя землі, якія раней належалі сялянам-беларусам, былі зададзены памешчыкам і асаднікам. Яны былі насільна адабраны ад сялян-беларусаў і аддадзены гэтым правапіўцам.

Вельмі цяжкім было жыццё беззямельнага селяніна. Заўсёды ён вымушан быў ісці ў кабалу да памешчыка, нанімацца да яго ў парабкі. А плацілі за работу мала. Бывала, работаеш як вол ад цямна да цямна, а на пражыццё сваёй сям'і нехапае.

Чырвоная Армія прынесла нам вызваленне. Жудасныя часы канулі. Цяпер мы самі будзем гаспадарамі сваёй зямлі.

Мы падзелім яе паміж батракоў, беднякоў і сераднякоў. Раздзел памешчыцкай зямлі і маёмасці мы зробім арганізавана і правільна.

Створанаму сялянскаму камітэту батракі і беднякі нашай вёскі заўсёды гатовы аказаць дапамогу. Дружна пачнём работаць і жыць вольна, па-новаму. Вечна мы будзем удзячны Совецкаму Ураду і непераможнай Чырвонай Арміі.

Е. У. Пукшта,
селянін-бядняк вёскі Даугі, Віленскага ўезда

Канцэрты беларускага ансамбля песні і пляскі ў Заходняй Беларусі.

З вялікім поспехам праходзяць выступленні беларускага дзяржаўнага ансамбля песні і пляскі ў Заходняй Беларусі. 23 верасня першы канцэрт адбыўся ў Волкавыску. Яшчэ задоўга да пачатку выступлення памяшканне кінотэатра было перапоўнена даатказу. Жадаючых папасці на канцэрт было ў дзесяць разоў больш, чым мог умясціць тэатр. Сюды прышлі рабочыя, саматужнікі і інтэлігенцыя горада, сабралася многа сялян з ваколных вёсак.

Бурнай авацыяй сустрэлі прысутныя артыстаў. Вось пачулася мелодыя беларускай народнай песні „Ой рэчанька, рэчанька". Яна адразу захапіла слухачоў. Беларускую песню змяняе руская „Вдоль деревни". Затым, ансамбль выканаў „Яўрэйскую калыбельную". Затаіўшы дыханне, прысутныя слухаюць песні аб Сталіне, аб легендарным палкаводцу Кліме Варашылаве.

У заключэнне канцэрта ансамбль выканаў любімы беларускі танец „Лявоніха".

І калі артысты закончылі сваё выступленне, увесь зал доўга апладыраваў у чэсць брацкай дружбы народаў Совецкага Саюза, у чэсць Вялікага Правадыра народаў таварыша Сталіна.

24 верасня ансамбль даў канцэрт байцам і камандзірам Н-скай часці Беларускага фронта.

(БелТА).

Наладжваецца нармальны рух паяздоў

КІЕЎ, 23 верасня (ТАСС). На ўсіх чыгуначных лініях Заходняй Украіны праводзіцца работа па наладжванню гаспадаркі чыгункі. Усе украінцы чыгуначнікі, звоeffектыўна звоnеныя панамі, зноў прыняты на работу. Арганізуецца нармальны рух паяздоў ў Заходняй Украіне і чыгуначная сувязь з УССР. Вялікая работа праводзіцца таксама па наладжванню тэлефоннай і паштовай сувязі.

[Р]абочы камітэт на фабрыцы

24 верасня адбыўся агульны сход рабочых картоннай фабрыкі „Вака Муроўная". Сход выбраў рабочы камітэт фабрыкі, якому даручыў арганізаваць ахову маёмасці фабрыкі і ў бліжэйшыя дні пусьціць на поўны ход работу ўсіх цэхаў.

У склад рабочага камітэта выбраны рабочыя Кантарыцкі М., Ляховіч В. і другія. Рабочы камітэт прыступіў да работы.

Падрабязнасці заняцця Львова

ЗАХОДНЯЯ УКРАІНА, (спец. кор. ТАСС). У гутарцы з нашым спецыяльным карэспандэнтам камісар таварыш Палежаеў паведаміў падрабязнасці ўступлення совецкіх войск у Львоў. Пасля таго як Львоў быў акружан, камандаванне Чырвонай Арміі прапанавала здацьгорад без бою. Пад націскам салдацкіх мас, якія заявілі, што не хочуць змагацца супроць совецкіх войск і вывесілі белыя сцягі, польскае камандаванне капітуліравала.

Калі танкавыя, кавалерыйскія і пяхотныя часці ўвашлі ў горад з 3-х бакоў, асобныя афіцэрскія групы імкнуліся справацыраваць сутычку. Яны сарвалі белыя сцягі, арганізавалі батальён і сустрэлі агнём уступаючую ў прадмесці горада Чырвоную конніцу. Гэтыя банды былі рассеяны, адышлі ў цэнтр горада і там спрабавалі абстрэльваць з крыш дамоў калоны совецкіх войск. Банды былі падаўлены агнём нашых танкаў.

Супраціўленне цягнулася не больш 2-х гадзін, роўна столькі, колькі патрэбна было нашым часцям для таго, каб прайсці горад. К 5 ці гадзінам горад быў поўнасцю занят. Насельніцтва сустрэла байцоў Чырвонай Арміі з радасцю. Людзі выйшлі на вуліцу і віталі праходзячыя войскі, дапамагалі разбураць барыкады, якія былі пабудаваны незадачлівым польскім камандаваннем.

Зараз-жа ў горадзе былі арганізаваны атрады добраахвотнай міліцыі, якія дапамаглі прывесці горад у парадок. Ноч прайшла зусім спакойна. З раніцы пачалі адкрывацца магазіны, паявілася электрычнае светло. Насельніцтва дапамагло збіраць аружжа у вялікай колькасці раскіданае па гораду.

Гарадская і міжгародная сувязь паступова наладжваецца. Насельніцтва вельмі цікавіцца жыццём у Совецкім Саюзе. Чырвонаармейцаў акружаюць натоўпы людзей і з жадносцю распытваюць іх аб совецкім жыцці. Яны захапляюцца ваеннай тэхнікай Чырвонай Арміі і ўсяляк стараюцца дапамагчы чырвонаармейцам чым могуць. Калі чырвонаармеец пытаецца дарогі, знаходзяцца адразу многа жадаючых яго правадзіць.

Чырвонай Арміяй ўзяты ва Львове абаронныя трафеі.

Усё ідзе нармальна

КРАСНАЕ. 24 верасня, (Зах. Беларусь), (ТАСС). Непазнавальным стала жыццё гэтага невялікага горада. Прыход часцей Чырвонай Арміі разбудзіў творчую актыўнасць насельніцтва, якое з вялізарнай зацікаўленнасцю ўдзельнічае ў наладжванні нармальнага жыцця горада. Створана Часовае Упраўленне, арганізованы атрады добраахвотнай міліцыі. Адно за адным пачынаюць работаць мясцовыя прамысловыя прадпрыемствы: картонная фабрыка, 2 кабельных завода, 3 мельніцы, 2 цагельных заводы, 3 лесапілкі. Часовае Упраўленне арганізавала гэтымі днямі хлебапякарні. На ўсіх фабрыках абраны рабочыя камітэты.

— Усё ідзе нармальна, — расказвае старшыня Часовага Упраўлення таварыш Кухта.—Працоўныя дапамагаюць нам у рабоце. Наладжваюць бесперапынную работу прадпрыёмстваў, магазінаў, дапамагаюць ачышчаць горад і ваколіцы ад афіцэрскіх груп, астаткаў польскай ваеншчыны.

Кіраўніцтва картоннай фабрыкай, якую кінуў гаспадар, узяў на сябе рабочы камітэт, на чале якога стаіць рабочы Курэц. Камітэт займаецца вытворчасцю, а таксама рэалізацыяй вялікіх запасаў прадукцыі.

Камітэт лічыць, што ўжо ў бліжэйшы час можна будзе палепшыць матар'яльнае становішча рабочых фабрыкі. Уладар гэтай фабрыкі, які зарабляў 20000 у месяц аб гэтым не думаў. Заработная плата складала 45—50 грошаў у дзень. На грошы зарobленыя рабочым у месяц нельга было купіць нават адну пару бацінак. На прадпрыемствах у асаблівасці на тых, якімі кіруюць рабочыя, узорны парадак

Вуліцы горада выглядаюць святочна. На іх многалюдна, дамы ўпрыгожаны сцягамі. Групы жыхароў гутараць аб падзеях апошніх дзён. Яны з вялікім інтарэсам слухаюць расказы аб шчаслівым жыцці народаў Совецкага Саюза, аб гераічнай Чырвонай Арміі.

ЗА РУБЯЖОМ

Германскае камандаванне аб выніках вайны ў Польшчы.

БЕРЛІН, 24 верасня. (ТАСС). Вярхоўнае камандаванне германскай арміі выдала камюніке, у якім падводзяцца вынікі германскіх ваенных дзеянняў у Польшчы. У камюніке гаворыцца: „Польская кампанія закончана. У радзе баёў польская армія, налічваючая мільён салдат, была разбіта, ўзята ў палон або знішчана. Найбольш буйныя і рашучыя баі адбываліся ля ізгіба ракі Вісла. Ні адна дывізія польскай дзейнічаючай арміі, ні адна рэзервная дывізія або асобная брыгада не змагла абыйсці свайго лёсу. Польскія асобныя часці некаторых злучэнняў змаглі ўцячы ў балоты ўсходняй Польшчы і пазбавіцца такім чынам ад неадкладнага знішчэння. Невялікае супраціўленне аказваецца яшчэ ў Варшаве, Модліна і на поўвостраве Хель. Аднак і гэтыя польскія часці не маюць надзеі на поспех. Супраціўленне гэтых часцей аказалася магчымым выключна таму, што мы шануем грамадзянскае насельніцтва".

Камандаванне польскай арміі,— гаворыцца далей ў камюніке,— зыходзіла з ідэі, што Германія вымушана будзе трымаць значныя ваенныя сілы на Захадзе і што пагэтаму лягчэй удасца правесці наступленне на Германію з яе ўсходніх граніц. Асноўная ідэя палякаў заключалася ў неадкладным захваце Данцыга і наступленні з трох бакоў на Ўсходнюю Прусію. Каб дабіцца гэтай мэты, польскія сілы былі згрупіраваны наступным чынам: адна польская армія была распаложана на поўнач ад Варшавы з тым, каб аказаць супраціўленне магчымаму прасоўванню германскіх войск на Варшаву з Ўсходняй Прусіі. Значная колькасць войск павінна была пагражаць Ўсходняй Прусіі з Захада. Моцная армія на левым крыле павінна была падтымаць польскую групу з фланга. Задачай арміі, распаложанай у польскім карыдоры, было заняццё Данцыга і памагчымасці наступаць на Ўсходнюю Прусію з гэтага боку. Для падтрымкі гэтай аперацыі найбольш сільная польская армія была распаложана ў раёне Познані. Яна павінна была атакаваць германскую армію з фланга ў выпадку наступлення апошняй на польскі карыдор. Яна магла-б таксама прыйсці на дапамогу арміі, якая павінна была аперыраваць на поўдні. Такім чынам сваім існаваннем яна пагражала-б усім наступацельным германскім аперацыям у Сілезіі і Памераніі.

Па думцы польскага генеральнага штаба паўднёвая армія, распаложаная ў раёне паміж Кракавам і Львовам, была дастаткова сільнай, каб абараніць гэты індустрыяльны раён ад магчымых нечаканасцей. Паўднёвая армя магла акрамя таго аказаць дапамогу іншым польскім арміям. Стратэгічная мэта Германіі заключалася ў тым, каб атакаваць крупную польскую армію, сканцэнтраваную ля ізгіба ракі Віслы, і знішчыць гэтую армію".

Галоўнакамандуючы германскай арміяй генерал Браўхіч і начальнік галоўнага штаба генерал Гальдер, — працягвае камюніке, — для дасягнення гэтай мэты сфарміравалі групы: армейскую групу „А" і паўднёвую групу „Б", якая складаецца з трох армій.

„Задачай паўднёвай армейскай групы, — указваецца ў камюніке, — з'яўлялася наступленне ў паўночна-усходнім напрамку да ракі Віслы.

Паўночная армейская група з дапамогай адной з двух ўваходзячых ў гэтую групу армій павінна падтрымліваць сувязь з армейскай групай ва Усходняй Прусіі і сумесна фарсіраваць Віслу паміж Брамбаргам і Граўдэнцам, з тым, каб ва ўсходнім напрамку абяднацца з паўднёвай армейскай групай.

Другая армія з паўднёвай армейскай групы павінна была вайсці з Усходняй Прусіі і сустрэцца на рацэ Нарэва, на ўсход ад Віслы, з арміяй паўднёвае групы „Б" з тым, каб заняць з ўсходу дарогу да Варшавы. Паследуючыя аперацыі ставілі мэтай забраць ў палон польскія ваенныя сілы, якія маглі-б паспрабаваць пры адступленні фарсіраваць Віслу шляхам перахода Буга і Сана. Усе гэтыя аперацыі былі намечаны германскім камандаваннем і бліскуча ажыццяўляны войскамі.

Першая задача-заманіць і знішчыць найбольш буйныя сілы праціўніка бліскуча ўдалася ў баю на заход ад Віслы. У наступных баях нам удалося на працягу 8 дзён вырашыць лёс польскай арміі і разам з тым усёй кампаніі.

Праз некалькі дзён польскія арміі, адступаўшыя ад 3-яй арміі былі акружаны каля Радама. Затым паследавала паражэнне польскай арміі ў польскім карыдоры.

Другая армія з паўднёвай армейскай групы „Б" перашкодзіла ля Варшавы адступаць за Віслу польскім арміям з Пазнані і польскага карыдора, трэцяя і другая арміі ўсё больш і больш акружалі праціўніка, у той час як разрозненыя польскія часці польскай арміі спрабавалі атакаваць акружаўшыя іх германскія войскі. Рэзультатам гэтых баёў быў амаль поўны разгром польскіх армій, якія знаходзіліся на захад ад Віслы. Колькасць палонных у выніку трох капітуляцый дасягнула больш 300 тысяч. Агульны-ж лік палонных у сучасны момант дасягае звыш 450 тысяч. Лік гармат, захопленых нашымі войскамі дасягнуў 200. Покуль яшчэ немагчыма падлічыць усю захопленую ваенную маёмасць".

У камюніке далей гаворыцца, што камандаванне германскай арміі сфарміравала дзве паветраных эскадры, якія пачалі супроць Польшчы паветраную вайну і знішчылі прыблізна 800 польскіх самалётаў.

Германскі флот у самым пачатку вайны блакіраваў данцыгскую бухту і перарэзаў усе марскія камунікацыі Польшчы. Усе польскія ваенныя караблі ў Балтыйскім моры, за выключэннем адной падводнай лодкі, былі знішчаны або скрыліся ў партах нейтральных краін. Далей германскае вярхоўнае камандаванне ў сваім камюніке піша: „Польскія салдаты ва многіх выпадках змагаліся храбра. Яны былі разбіты з-за бездапаможнасці іх кіраўнікоў і дрэннай арганізацыі польскай арміі".

Папраўка.

У нумары 3-м нашай газеты, на 1-й старонцы ў заглаўным тэксце і подпісу пастановы Часовага Упраўлення дапушчана недакладнасць.

Трэба чытаць: Пастанова Часовага Упраўлення горада Вільно і Старшыня Часовага Упраўлення г. Вільно.

Адказны рэдактар І. М. ОФЕНГЕЙМ.